

Aangeklaagden hebben de op hen rustende zorgplicht geschonden. Zij hebben niet voorkomen dat de dochtertjes van klagers het slachtoffer zijn geworden van ontucht/misbruik. Toezicht is achterwege gebleven. Adequate maatregelen om de ontucht/misbruik tegen te gaan werden niet genomen. Signalen van ouders werden gebagatelliseerd.

Advies van 8 juli 200, 2008 Z-13

De klacht is afkomstig van drie ouderparen die in het schooljaar 2006/2007 kinderen op de Y-basisschool hadden, meisjes, toen in leeftijd variërend van vier tot zes jaar. De klacht is gericht tegen het bestuur, de bovenschools directeur en enkele leerkrachten, destijds werkzaam op de Y-basisschool.

Inhoud van de klacht

De dochtertjes van klagers, respectievelijk N, E en G zaten in het schooljaar 2006/2007 op de Y-basisschool. In dat schooljaar zijn zij het slachtoffer geworden van seksueel misbruik van één of meer medeleerlingetjes.

Klagers kunnen een aantal gebeurtenissen noemen.

Misbruik van N:

Op 26 maart constateerde de moeder van N dat er zand in haar onderbroek zat. N vertelde dat een klasgenoot op het schoolplein haar broek naar beneden had getrokken en zand tussen haar billen had gegooid. Zij werd gedwongen om met ontkleed onderlichaam in de zandbak te zitten.

Diezelfde avond hebben klagers het incident onder de aandacht gebracht van de leerkracht. Zij verklaarde dat het jongetje daarop inmiddels was aangesproken. In de toekomst zou op hem worden gelet.

Op 30 maart 2007 kwam N volledig in paniek uit school. Ze vertelde dat de jongen haar opnieuw had misbruikt. Hij zou blaadjes in haar vagina hebben geduwd, waarna hij op haar geslachtsdeel had gespuwd. N's moeder heeft haar toen onderzocht en daarbij ontdekt dat er restjes van blaadjes in N's vagina zaten.

Op 2 april 2007 hebben N's ouders wederom een gesprek gehad met de leerkracht. Zij hebben haar dringend onder de aandacht gebracht dat zij maatregelen verlangden in verband met de veiligheid van N. Enkele dagen daarna deelde de leerkracht mee dat er maatregelen waren getroffen. De jongen mocht niet meer alleen naar het toilet en hij zou bij het buitenspelen voortdurend in de gaten worden gehouden.

Helaas is die toezegging niet nagekomen. Op 6 april 2007 is N wederom het slachtoffer geworden van ernstig misbruik. Het jongetje heeft toen de broek van N op het schoolplein weer uitgetrokken. Terwijl twee andere leerlingen N vasthielden, heeft de jongen stokjes, zand en blaadjes in haar vagina ingebracht. Er stonden meer kinderen bij. N heeft zich losgerukt en is vervolgens naakt het schoolgebouw in gerend.

Misbruik van E:

Op dinsdag 10 april 2007 kwam E thuis van school. Toen haar moeder de slaapkamer binnenkwam, was E haar vagina aan het bekijken. Haar moeder stelde vast dat er kleine zwarte stukjes in haar vagina zaten.

Later vertelde E, dat jongens op school veel kinderen pijn deden, dat zij kwamen kijken als E op het toilet zat en dat een jongen met een stokje in E's anus had geprikt.

Misbruik van G:

G heeft niet zelf verteld misbruikt te zijn. Haar ouders hebben wel aanwijzingen die erop duiden dat zij door een jongen misbruikt is.

De signalen deden zich voor vanaf februari tot ongeveer april 2007. G plaste toen regelmatig in haar broek en in haar bed. Daarbij had ze last van nachtmerries, verlatingsangst en overgevoeligheid. Bovendien klaagde zij erover dat haar vagina pijn deed. Haar ouders constateerden dat haar geslachtsdelen rood en beschadigd waren. Zij hadden geen idee wat de oorzaak kon zijn, totdat zij vernamen van wat zich op de Y-basisschool voordeed.

Klagers verwijten aangeklaagden dat door hun nalatigheid de meisjes het slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld. Toen het misbruik aan het licht kwam hebben zij geen adequate maatregelen getroffen om het misbruik te stoppen.

Klagers zijn van oordeel dat de leerkrachten van de Y- basisschool tekort zijn geschoten in hun toezicht.

In december 2006 al was er een incident waarbij het hoofdadertje was betrokken. Een jongetje was toen gedwongen allerlei seksuele handelingen te ondergaan. Dat had de school alert moeten maken op het gedrag van het jongetje.

Er zijn naar aanleiding van het incident echter geen maatregelen getroffen, want op 26 maart 2007 is N misbruikt door de bewuste medeleerling. Dat lag kennelijk in de lijn der verwachting. De melding daarvan aan de leerkracht heeft niet tot afdoende maatregelen geleid. Omstreeks die tijd heeft ook het misbruik van E plaatsgevonden. Dat heeft evenmin tot het treffen van maatregelen geleid.

Het had op de weg van de school gelegen om voldoende toezicht uit te oefenen. Daarin is zij tekort geschoten, zelfs in de tijd waarin het grensoverschrijdende gedrag van de bewuste medeleerling al op school bekend was. Klagers hebben zich niet serieus genomen gevoeld.

Nadat het misbruik in kaart was gebracht, zijn klagers evenmin serieus genomen. Stelselmatig zijn hun verhalen gebagatelliseerd.

Op 19 april 2007 was er een informatieavond op school naar aanleiding van berichten in de pers over de zaak. De verhalen van de kinderen werden toen ernstig gebagatelliseerd. De betrokken ouders werden neergezet als sensatiezoekers. De bovenschools directeur omschreef de gebeurtenissen als "een seksuele ontdekkingsreis voor de kleuters", waarmee de zaak werd neergezet als een onbeduidend incident.

Om de zaak niet verder te doen escaleren zijn de ouders van N desgevraagd de zaal uitgegaan.

Op vragen aangaande mogelijke maatregelen die zouden worden getroffen, werd ontwijkend gereageerd.

Op 1 mei 2007 heeft de bovenschools directeur de ouders van N bezocht. Tot grote verbazing van klagers stelde hij zich toen op het standpunt dat de hele zaak de schuld was van de ouders zelf. Hij stelde voor om N te plaatsen op een school voor speciaal onderwijs.

Op 24 mei 2007 was er weer een ouderavond. Daar werden klagers wederom neergezet als sensatiezoekers.

Het oordeel van de Commissie

Voor de Commissie is een aantal feiten en omstandigheden vast komen te staan:

In december 2006 heeft een medeleerlingetje zich schuldig gemaakt aan seksueel grensoverschrijdend gedrag ten opzichte van een ander jongetje. Het is daarop aangesproken. Toen er na december 2006 geen ander seksueel afwijkend gedrag werd geconstateerd, was er voor de school geen reden om het desbetreffende jongetje extra in de gaten te houden.

In maart 2007 is N op het schoolplein tweemaal onderworpen geweest aan ongewenste seksuele handelingen van dezelfde leerling die zich in december 2006 grensoverschrijdend had gedragen. Leerkrachten hebben dat gesignaleerd en hebben de desbetreffende leerling te kennen gegeven dat wat hij deed, niet mocht. Hij is toen ook naar binnen gestuurd.

Niet uitgesloten is dat N ook in april 2007 zich ongewenste seksuele handelingen heeft moeten laten welgevalen van hetzelfde jongetje. Het dossier bevat echter onvoldoende aanwijzingen om dat laatste in voldoende mate voor de Commissie te doen vaststaan.

Dat de dochtertjes van de andere klagers ook het slachtoffer zijn getroffen van seksueel grensoverschrijdend gedrag van een of meer medeleerlingetjes is voor de Commissie niet vast komen te staan.

Overigens geeft de Commissie de handelingen waarvan de jongetjes worden beschuldigd, een andere lading dan in de klacht wordt gedaan. Als bij jonge kinderen sprake is van doorgesloten seksueel gedrag, spreekt men niet van "ontucht" of "misbruik". Dergelijke begrippen worden gehanteerd, wanneer handelingen van volwassenen ongewenst seksueel gedrag opleveren.

Tegen die achtergrond is het de vraag of de school zich voldoende moeite heeft getroost om te voorkomen dat de veiligheid van N en mogelijk van andere leerlingen werd bedreigd.

Er was op de bewuste dagen tenminste één surveillant op het schoolplein.

Naar het oordeel van de Commissie is de Y- basisschool gelet op genoemde feiten en omstandigheden niet in ernstige mate verwijtbaar tekortgeschoten in haar zorgplicht ten opzichte van de leerlingen. Honderd procent zekerheid ter bescherming van de veiligheid van haar leerlingen kan een school niet bieden. Waar grensoverschrijdend gedrag werd geconstateerd, werd de desbetreffende leerling daarop aangesproken en gestraft.

De bovenschools directeur heeft ter zitting verklaard dat het toezicht op het schoolplein goed was, maar dat het beter had gekund.

De Commissie is van oordeel dat de Y- basisschool, gemeten aan wat van een school in vergelijkbare omstandigheden verwacht mag worden, niet tekort is geschoten.

Vervolgens is de vraag aan de orde of de wijze waarop het bevoegd gezag met de klachten is omgegaan als bagatelliseren beschouwd dient te worden.

Aangeklaagden hebben naar voren gebracht dat het bestuur naar aanleiding van de klachten en de beroering die daardoor was ontstaan maatregelen heeft getroffen: De GGD is ingeschakeld ter ondersteuning en begeleiding. Er is een crisisteam gevormd.

Voor de ouders van de klassen 1 en 2 van de Y- basisschool zijn twee informatieavonden georganiseerd.

De bovenschools directeur is bij de ouders van N thuis geweest. Hij heeft bij die gelegenheid voorgesteld om voor N een beroep te doen op de leerlinggebonden financiering, gelet op de hartkwaal waaraan het meisje lijdt en de daardoor nodige bijzondere begeleiding. Plaatsing op een school voor speciaal onderwijs hoefde daar niet noodzakelijkerwijs uit voort te vloeien.

De suggestie had niets te maken met een mogelijke verplaatsing van de schuldvraag.

De bovenschools directeur heeft tijdens zijn bezoek namens het bestuur toegezegd de kosten van de door de ouders van N ingeschakelde orthopedagoog te vergoeden.

Bij brief van 16 mei 2007 heeft de bovenschools directeur aan de ouders van N een brief gestuurd, waarin de hoofdpunten van het gesprek met hen werden genoemd. Daarmee heeft hij de gelegenheid gegeven te reageren.

Er is een voorstel gedaan om door middel van mediation de gemoederen tot bedaren te brengen. Dit voorstel is door klagers afgewezen.

Naar het oordeel van de Commissie heeft het bevoegd gezag alles gedaan om haar eigen optreden ter discussie te stellen teneinde daarmee de rust op de school te doen wederkeren. Zij heeft daarmee gehandeld zoals van een school in de gegeven omstandigheden in redelijkheid verwacht kan worden. Van bagatelliseren van de problematiek is naar het oordeel van de Commissie geen sprake geweest.

De Commissie verklaart de klacht ongegrond.